

Polityka Terytorialna-

***Propozycje zmian w sposobie wdrażania polityki terytorialnej
województwa kujawsko-pomorskiego***

22 stycznia 2015 r.

Departament Rozwoju Regionalnego

Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego

*Umowa ramowa **Kontraktu Terytorialnego** dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego zawarta 13.11.2014 r.*

- *Art. 5 ust. 2 pkt 9) dla celu **wsparcie rozwoju miast wojewódzkich i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie oraz miast regionalnych i subregionalnych (...)***

*a) **miasta wojewódzkie i obszary powiązane z nimi – instrument ZIT, realizowany ze środków RPO i uzupełniony przez przedsięwzięcia w obszarze niskoemisyjnego transportu publicznego i działań w zakresie efektywności energetycznej ze środków **właściwego krajowego programu operacyjnego na lata 2014-2020.*****

POIiŚ 2014-2020 – program zaakceptowany przez Komisję Europejską 16 grudnia 2014 r.

Beneficjenci:

- Jednostki samorządu terytorialnego (w tym ich związki i porozumienia) – miasta wojewódzkie i ich obszary funkcjonalne oraz działające w ich imieniu jednostki organizacyjne i spółki specjalnego przeznaczenia, a także zarządcy infrastruktury służącej transportowi miejskiemu oraz operatorzy publicznego transportu zbiorowego.

POIiŚ 2014-2020 – program zaakceptowany przez Komisję Europejską 16 grudnia 2014 r.

Terytorialny obszar realizacji:

- **Tryb pozakonkursowy** – dla projektów z **13 miast wojewódzkich** (z wyłączeniem miast Polski Wschodniej) i **ich obszarów funkcjonalnych posiadających Strategie ZIT**;
- **Inne miasta:**
 - 5 miast wojewódzkich Polski Wschodniej - PO Polska Wschodnia oraz RPO danego województwa,
 - pozostałe: **RPO danego województwa.**

POIiŚ 2014-2020 - wdrażanie ZIT

- ✓ Łączna wysokość środków UE przewidziana na Program wynosi **ponad 27 mld euro**, z czego ponad 22 mld euro pochodzi z FS, natomiast pozostałą część stanowią środki EFRR.
- ✓ Program będzie partycypował w realizacji wymogów mechanizmu „**ring-fencing**”, obligującego do przeznaczenia określonej puli środków UE na dany obszar tematyczny (dotyczy obszaru związanego z gospodarką niskoemisyjną w ramach celu tematycznego 4).
- ✓ W programie przewiduje się zastosowanie **zintegrowanego podejścia** w odniesieniu m.in. do miast wojewódzkich.
- ✓ Dla zastosowania zintegrowanego podejścia terytorialnego największe znaczenie będą miały działania zapisane w:
 - ✓ **planach (strategiach) gospodarki niskoemisyjnej** dla wskazanych obszarów,
 - ✓ **strategiach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT)**.
- ✓ **ZIT** będą realizowane przede wszystkim na terenie miast wojewódzkich i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie w ramach regionalnych programów operacyjnych **(RPO) na podstawie Strategii ZIT**.

Wyrazem wymiaru miejskiego POliŚ są działania adresowane m.in. do 18 miast wojewódzkich (i powiązanych z nimi funkcjonalnie obszarów)

- ✓ Możliwy **katalog** wsparcia w ramach POliŚ obejmuje następujące działania:
 - modernizacja energetyczna budynków z wymianą wyposażenia na energooszczędne, tzw. „**termomodernizacja**” (PI 4.iii);
 - **realizacja sieci ciepłowniczych i chłodniczych** (PI 4.v);
 - **zrównoważona mobilność miejska/transport miejski** (PI 4.v);
 - wytwarzanie energii elektrycznej i ciepła w wysokosprawnej **kogeneracji** (PI 4.vi);
 - wsparcie **kolei aglomeracyjnej** (PI 7.iii).

- ✓ W przypadku miast wojewódzkich i ich obszarów funkcjonalnych posiadających strategię ZIT (z wył. Polski Wschodniej) będzie stosowany tryb pozakonkursowy (z wyłączeniem projektów kolei aglomeracyjnej).

**Schemat instytucjonalny
dla sektora transportu publicznego
w ramach POIiŚ 2014-2020**

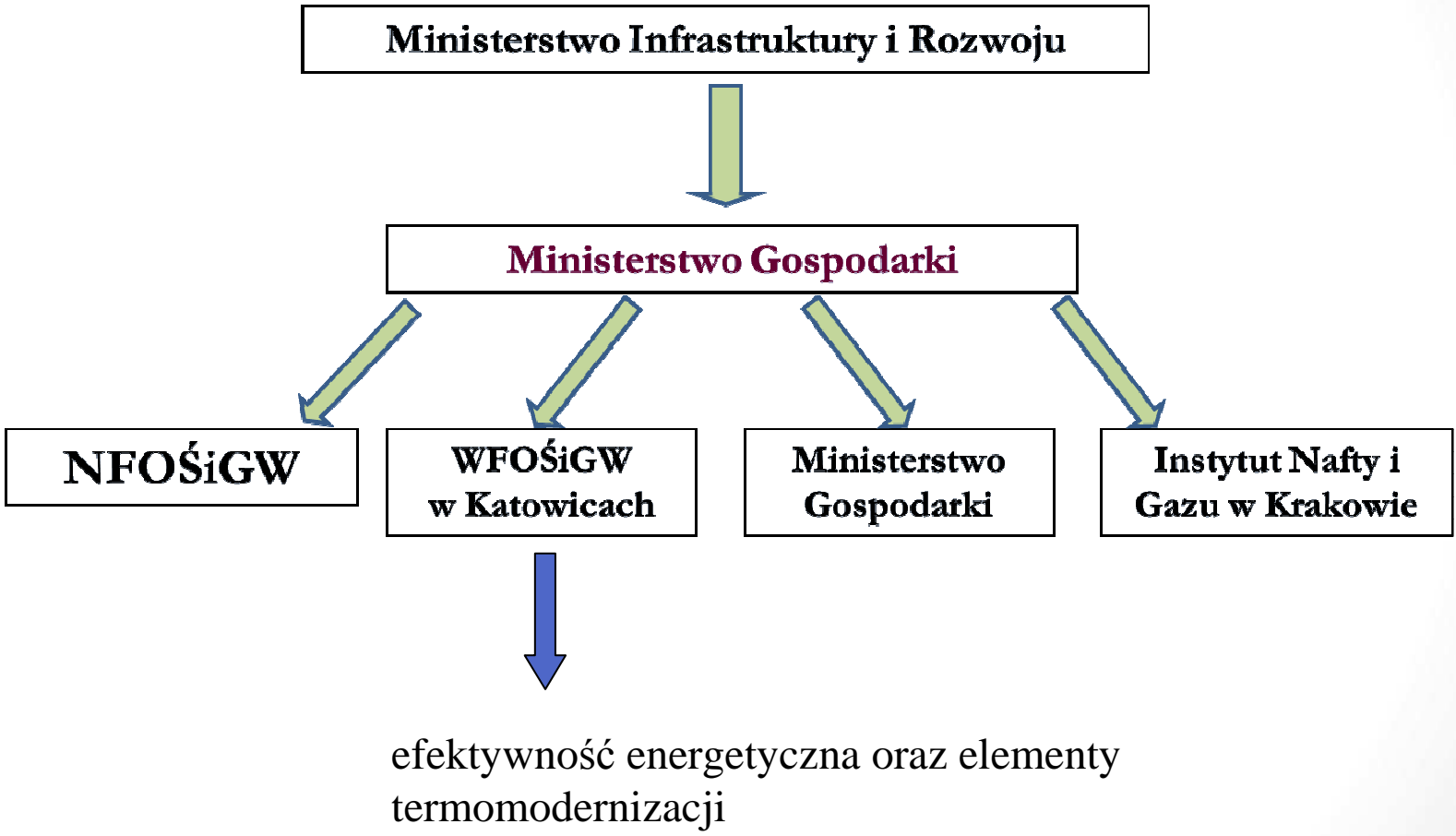
**Instytucja Zarządzająca
i Instytucja Pośrednicząca:**

Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju

Instytucja Wdrażająca:

Centrum Unijnych Projektów Transportowych

**SCHEMAT INSTYTUCJONALNY DLA SEKTORA ENERGETYKI
W RAMACH POIiŚ 2014-2020**

Założenia do przygotowania planu gospodarki niskoemisyjnej

Zaleca się stosowanie: *Metodologia – Poradnik: Jak opracować plan działań na rzecz zrównoważonej energii (SEAP)*

m.in. **określenie:**

- obszaru: obszar gminy,
- podmiotów,
- działań,
- zadań, w tym zadań nieinwestycyjnych.

Konieczne jest **ujęcie** w planie następujących elementów:

- mierniki osiągnięcia celów,
- plan wdrażania i monitorowania,
- źródła finansowania.

Podjęcie uchwały Rady Gminy o wdrożeniu planu i wpisanie zadań (realizowanych przez gminę) do WPF.

termomodernizacja/źródła ciepła

- ✓ **PI 4.iii** Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych oraz w sektorze mieszkaniowym
- ✓ **Demarkacja z RPO:**
 - Projekty dotyczące budynków publicznych dla organów władzy publicznej, w tym państwowych jednostek budżetowych i administracji rządowej oraz podległych jej organów i jednostek organizacyjnych, państwowych osób prawnych, a także podmiotów będących dostawcami usług energetycznych w rozumieniu dyrektywy 2012/27/UE wymienione w ramach Strategii ZIT miast wojewódzkich i poza Strategią ZIT.
 - Projekty dotyczące budynków mieszkaniowych – inwestycje realizowane przez spółdzielnie mieszkaniowe oraz wspólnoty mieszkaniowe na terenie miast wojewódzkich i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie – ZIT miast wojewódzkich.
- ✓ Dostępna alokacja na priorytet inwestycyjny: **451 721 043 euro**

sieci ciepłownicze i chłodnicze

- ✓ **PI 4.v** Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu.
- ✓ **Demarkacja z RPO:**
Wsparcie dla projektów na terenie miast i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie ujętych w ramach Strategii ZIT miast wojewódzkich.
- ✓ Dostępna alokacja na priorytet inwestycyjny:
543 204 519 euro

zrównoważona mobilność miejska/ transport miejski

- ✓ **PI 4.v** Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu.
- ✓ **Demarkacja z RPO:**
Wsparcie dla projektów obejmujących infrastrukturę sieciową i/lub tabor na terenie 13 miast wojewódzkich i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie (z wyłączeniem 5 miast wojewódzkich Polski Wschodniej).
- ✓ Dostępna alokacja na projekty ZIT miast wojewódzkich:
1 181 399 989 euro.

kolej aglomeracyjna

✓ **PI 7.iii** Rozwój i rehabilitacja kompleksowych, wysokiej jakości i interoperacyjnych systemów transportu kolejowego oraz propagowanie działań służących zmniejszaniu hałasu.

✓ **Demarkacja z RPO:**

Kolej aglomeracyjna wyłącznie w programie krajowym.

✓ Dostępna alokacja na priorytet inwestycyjny:

1 440 392 520 euro*

* Priorytet inwestycyjny obejmuje kolej poza TEN-T i kolej aglomeracyjną

kogeneracja

- ✓ **PI 4.vi** Promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe.
- ✓ **Demarkacja z RPO :**
brak w RPO WK-P
- ✓ Dostępna alokacja na priorytet inwestycyjny:
300 233 184 euro

Harmonogram – przygotowanie do wdrażania POIiŚ 2014-2020

- **Luty** br. - przygotowanie Szczegółowego Opisu Priorytetów (SzOP),
- **Luty** br. – przygotowanie pierwszych kryteriów wyboru projektów, w szczególności w sektorze transportu,
- **Marzec** br. – I posiedzenie Komitetu Monitorującego POIiŚ 2014-2020.

Pomoc publiczna:

- rozporządzenie Komisji (UE) z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (tzw. rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych).
- krajowe rozporządzenia programów pomocowych dotyczących:
 - 4.v oraz 4.vi – I półrocze 2015 r.,
 - 4.iii – II półrocze 2015 r.

Tryb pozakonkursowy

Wg informacji z MliR „koperty regionalne” znane będą po 26.01.2015 r.

Harmonogram – przygotowanie do oceny Strategii ZIT

- Koniec **stycznia** br. – przekazanie przez MliR wzoru fiszki dla projektów komplementarnych wraz z alokacjami dla poszczególnych ZIT, przekazanie wstępnych warunków dostępu projektów ujętych w strategii ZIT;
- Do **20 lutego** br. – przekazanie do MliR wypełnionych fiszek dla projektów komplementarnych;
- Do końca **marca** br. – przekazanie do MliR strategii ZIT z uzgodnionymi projektami komplementarnymi.

WWW

Wyciąg informacji dotyczący
wymiaru miejskiego

w POIiŚ 2014-2020

przygotowano na podstawie

prezentacji MliR, która w całości

będzie dostępna

w zakładce ZIT na stronie

www.kujawsko-pomorskie.pl

Założenia polityki terytorialnej w odniesieniu do zmian w RPO

- W dniu 30 października 2013 r. Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego przyjął Założenia polityki terytorialnej województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2014-2020.
- W chwili obecnej założenia polityki terytorialnej wymagają aktualizacji i dostosowania do zapisów zatwierdzonego przez Komisję Europejską RPO WK-P na lata 2014-2020.
- Polityka terytorialna województwa kujawsko-pomorskiego będzie nadal wdrażana na czterech poziomach:
 - **Poziom wojewódzki – obejmuje miasta Bydgoszcz i Toruń oraz obszar funkcjonalny powiązany z nim funkcjonalnie;**
 - **Poziom regionalny i subregionalny** – Obszar Strategicznej Interwencji dla miasta Włocławek/Grudziądz/Inowrocław i obszaru powiązanego z nim funkcjonalnie;
 - **Poziom ponadlokalny** – obejmuje swym zasięgiem obszar powiatu ziemskiego. Poziom ten określany jest jako „Obszar Rozwoju Społeczno-Gospodarczego”;
 - **Poziom lokalny** – na którym funkcjonują LGD w ramach idei rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (RLKS). Poziom ten określany jest jako „Obszar Lokalnej Aktywności”.

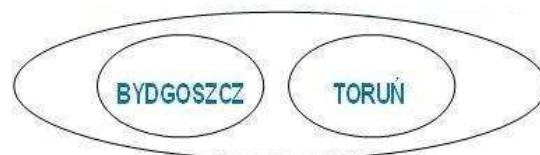
Podstawowe zmiany w założeniach polityki terytorialnej w województwie kujawsko-pomorskim

W województwie kujawsko-pomorskim instrument ZIT będzie wdrażany tylko na poziomie wojewódzkim. W dniu 8 kwietnia 2014 r. uchwałą nr 15/463/14 Zarząd Województwa wyznaczył obszar realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Bydgoszczy, Torunia i obszaru powiązanego z nimi funkcjonalnie.

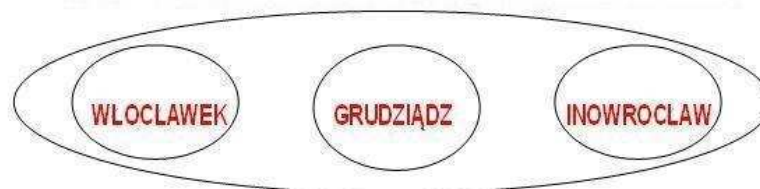

Założenia dla realizacji polityki terytorialnej w województwie z zastosowaniem instrumentów rozwoju terytorialnego

ZIT - poziom wojewódzki

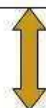
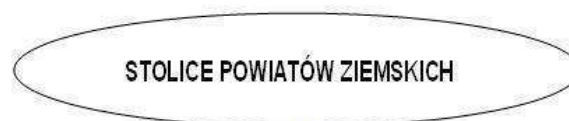

Poziom regionalny i subregionalny

Poziom ponadlokalny

(Obszar Rozwoju Społeczno-Gospodarczego)

Obszar Lokalny (LGD/RLKS)
Obszar Lokalnej Aktywności

Założenia polityki terytorialnej w odniesieniu do zmian w RPO

- Komisja Europejska nie wyraziła zgody na wydzielenie odrębnej alokacji w RPO WK-P 2014-2020 na działania wynikające z przyjętej dotychczas koncepcji polityki terytorialnej realizującej wspólne Strategie rozwoju na drugim i trzecim poziomie polityki terytorialnej, jednakże poparła ideę przygotowywania wspólnych Strategii rozwoju. Obecnie w zapisach Regionalnego Programu Operacyjnego poziomy te funkcjonują jako Obszar Strategicznej Interwencji Włocławka, Grudziądz i Inowrocławia oraz Obszary Rozwoju Społeczno-Gospodarczego (ORSG).
- W odniesieniu do ZIT wojewódzkiego Komisja Europejska wskazała, iż **władze miejskie realizujące ZIT powinny pełnić funkcję Instytucji Pośredniczącej**. Ze względu na uwagi KE niezbędnym było wprowadzenie odpowiednich zapisów do RPO w zakresie ZIT.

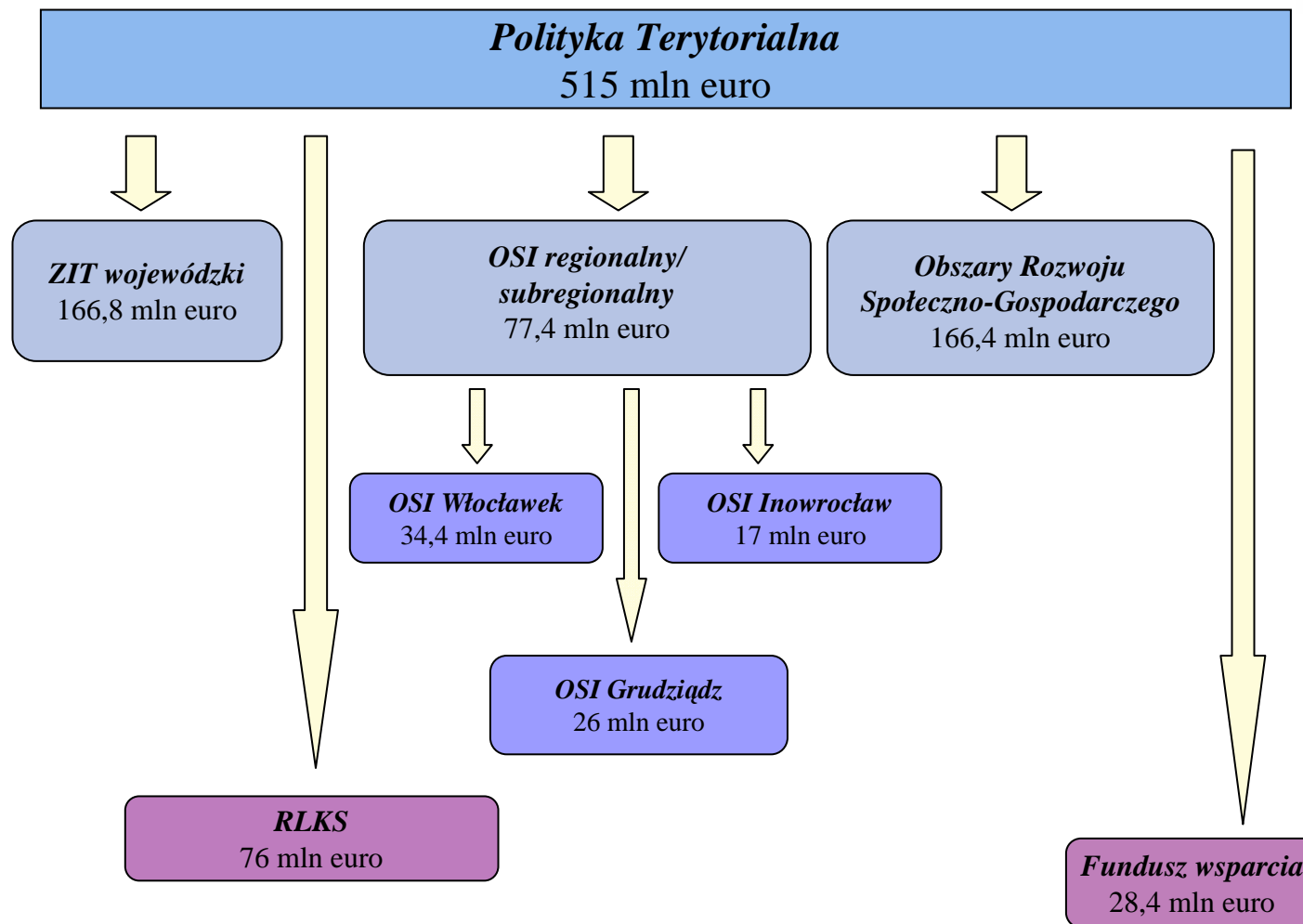
Podstawowe zmiany w założeniach polityki terytorialnej w województwie kujawsko-pomorskim

- Powierzenie zadań dla Związku ZIT – Zgodnie z art. 7 ust. 5 Rozporządzenia 1301/2013 „**Institucja zarządzająca w wyniku konsultacji z władzami miejskimi określa zakres zadań, które władze miejskie są zobowiązane wykonać, dotyczących zarządzania zintegrowanymi działaniami na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich. Instytucja zarządzająca sporządza swoją decyzję w formie pisemnej. Instytucja zarządzająca może zachować prawo do ostatecznego sprawdzenia kwalifikowalności operacji przed ich zatwierdzeniem.**”
- Zgodnie z art. 10 ust. 7 *Ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020* (tzw. ustawa „wdrożeniowa”) „**Powierzenie zadań lub zlecenie usług związanych z realizacją programu operacyjnego nie wyłącza odpowiedzialności instytucji zarządzającej za ich realizację**”.

Podstawowe zmiany w założeniach polityki terytorialnej w województwie kujawsko-pomorskim

- W przypadku gdy „nieprawidłowość indywidualna” wynika bezpośrednio z działania lub zaniechania właściwej instytucji, następuje korygowanie wydatków poprzez pomniejszenie wydatków ujętych w deklaracji wydatków oraz we wniosku o płatność przekazywanych do Komisji Europejskiej, o kwotę odpowiadającą wartości korekty finansowej wynikającej z nieprawidłowości. **Nie zwalnia to jednak instytucji, która dopuściła się uchybień lub instytucji obowiązanej do wypłaty dofinansowania z obowiązku wypłaty równowartości dofinansowania należnego beneficjentowi bądź zwrotu kwoty równej kwocie dofinansowania już wypłaconego beneficjentowi.** (art. 11 ust. 2 i 3 oraz art. 24 ust. 11 pkt 1 ustawy wdrożeniowej).
- Zgodnie z informacją przekazaną przez przedstawicieli MliR, w przypadku powierzenia większego zakresu zadań Związkowi ZIT **nie zostanie zwiększona kwota dofinansowania Biura ZIT z POPT.** Natomiast w odniesieniu do PT RPO WK-P **nie przewidziano alokacji na wsparcie funkcjonowania Związku ZIT jako IP.**
- **Bez względu na zakres delegacji zadań władze miejskie jako IP będą musiały obowiązkowo przejść proces desygnacji.**

Propozycja podziału środków na politykę terytorialną w ramach RPO WK-P przed zmianami w programie operacyjnym

Dziękuję za uwagę

***Departament Rozwoju Regionalnego
Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego***